

Posudek bakalářské práce

Autor/ka práce: Alžběta Čermáková

Název práce: All Organizing is Magic. Magie a magické praktiky v současném umění

Posudek vedoucí/ho práce ☐

Posudek oponenta/ky ☐

Autor/ka posudku (jméno, příjmení, pracoviště): Tereza Stejskalová

Hodnocení obsahu a výsledné podoby diplomové práce (A/výborně – B/velmi dobře – C/dobře – D/dobře s výhradami – E/dostatečně– F/nedostatečně – nedoporučeno k obhajobě)

Vhodnost zvoleného cíle a přístupu práce A/B

Relativní úplnost zpracované literatury ke zvolenému tématu B

Schopnost kriticky vyhodnotit a použít odbornou literaturu A

Logičnost struktury práce, souvislost jejích kapitol B

Jazyková a stylistická úroveň práce B

Dodržení citační normy (pokud se v textu opakovaně vyskytují přejaté pasáže bez udání zdroje, práce nemůže být doporučena k obhajobě) A

Obrazové přílohy v dostatečném rozsahu, oprávněnost a vhodnost příloh, grafická úprava A

Původnost práce, přínos k rozvoji oboru A

Celkové hodnocení bakalářské práce B

Slovní hodnocení bakalářské práce včetně otázek, k nimž se diplomant/ka musí při obhajobě vyjádřit:

Tématem bakalářské práce je magie, která je v pojetí Alžběty Čermákové rizomatické a dynamické povahy; je to jakási vnitřní síla, která je v principu dostupná všem a díky níž se intuitivně napojujeme na fenomény vně nás samých, které tím zároveň ovlivňujeme (a ony ovlivňují nás). Důležité zároveň je, že magii podle Alžběty nelze jasně definovat a vymezit jazykem, který je příliš spjatý se společenským systémem, v němž žijeme. Ambicí práce je proton nepřímou uchopit magii skrze experiment psaní, příklady z populární kultury, kritiku současného uměleckého provozu, konkrétní příklady umělecké praxe a zapojení vlastní čtenářčiny představitosti. Klíčové ale zároveň je, že magie existuje ve velice napjatém vztahu s kapitalistickým společenským systémem, který se podle autorky projevuje nejen společenskou krizí, ale také samotnou krizí (umělecké) subjektivity. Autorka je velice kritická k modernímu pojetí umělce-génia, hyperproduktivity a tlaku na výkon na poli umělecké praxe. Odmítá (umělecký) individualismus a individuum, pojmy spjaté s racionální modernitou a

(patriarchálním, koloniálním) kapitalismem, a sílu magie vnímá v propojenosti a fundamentální neoddělenosti lidské bytosti (singularity) od dalších bytostí (singularit) a fenoménů/životního prostředí. Jádrem práce spočívá v důležité roli, kterou magie může sehrát a (podle autorky) sehrává v odcizeném provozu současného umění (vůči "kapitalizujícím mechanismům v současném umění"). Jinými slovy představuje možnost, jak i zevniř uměleckého provozu a jeho institucí vytvářet emancipační uměleckou praxi. Autorka posléze popisuje různé strategie povětšinou uměleckých kolektivů (Björnsonova, Valentina Desideri a Denise Ferreira da Silva) a tvůrkyň (Lindy Stupart, Johana Hedva), které nevytváří umění primárně pro trh. Rozlišuje zároveň mezi terapeutickými, reparativními přístupy (např. Desideri a da Silva) na jedné straně a kritičtějšími, provokativnějšími přístupy, které více nechávají promlouvat trauma a hněv ze současného stavu světa (napr. Stupart). Jen je škoda, že srovnání obou přístupů nejde příliš do hloubky a autorka mu nevěnuje příliš prostoru. Práce je inspirativní svou ambicí/odvahou, originalitou svého přístupu, suverenitou vyjadřování a schopností zachytit a popsat skrze tvorbu vybraných umělkyň zajímavý a skutečně existující, byť ne tolik viditelný, fenomén současného umění. Používání některých pojmů (kapitalismus, racionalita, příroda, subjektivita) se občas zdá hodně libovolné nebo nahodilé, jde nakonec o termíny zatížené historickými významy a různými autory a autorkami různorodě uchopené a autorka by je přece jen mohla přesněji definovat a používat. Některé pasáže věnující se autorčinu hledání tématu nebo popisů, jak jí pomohla práce v umělecké tvorbě, se mi zdají zbytečné a asi bych je z práce vynechala.

Otázky k obhajobě:

Stavíš magii k protikladu ke kapitalismu, kterou chápeš jako racionální a moderní systém. Ale sám Marx vnímal kapitalismus jako magii svého druhu - podstatou zbožního fetišismu je zdání, že hodnota zboží je obsažena v něm samém a skutečnost, že jí někdo vyrobil (a za jakých podmínek), je najednou v kapitalistickém systému neviditelná. Je svět, jemuž je magie alternativou, skutečně prost magie? Nemůže být věda magická? Politika? Vzdělávání? (Není naopak náš svět začarován a není naopak nutné se z onoho kouzla vymanit?)

Příkladů umělecké praxe, které by se vešly do chápání magie, jak jej Alžběta rozvádí v této práci, by mohlo být vícero. Ale možná by díla těch dalších autorek a kolektivů vypadaly jinak, používaly by jiný umělecký jazyk (diskurzivnější, performativnější, vizuálně asketičtější). Zdá se mi zjevné, že všechny příklady spojuje určitá estetika, určitý vizuální jazyk. Mohla by ses ho pokusit popsat a vztáhnout ho k tvému pojetí magie?

Mohla bys nějak více rozvinout ono rozlišení mezi reparativními a kritičtějšími přístupy umělkyň/kolektivů, kterými se zabýváš?

Datum: .....

Podpis: .....